

Tak pełnej wydarzeń wiosny już dawno nie mieliśmy. Zwłaszcza w kwietniu niemal co tydzień miało miejsce coś ważnego, również maj i czerwiec obfitowały w spotkania, konferencje, imprezy. Dlatego w tym numerze znajdziecie więcej niż zazwyczaj relacji i sprawozdań, bo też i jest o czym opowiadać.

Zaczęło się od wyprawy do Łucka. Pojechaliśmy tam na zaproszenie Konsulatu RP, by wernisażem wystawy „Karaj jołłary – Караїмські шляхи. Караїми на давній фотографії” zainaugurować projekt „Łuck – miasto wielokulturowe”, w ramach którego obecnym mieszkańcom miasta będą przedstawiane nacje, które kiedyś w nim żyły i zapisały się na kartach jego historii. Jako pierwsi zaprezentowaliśmy się my, Karaimi. O szczegółach tej wyprawy, która stała się okazją do poszukiwania śladów przodków, opowiada Adam Dubiński. Ale z tamtymi miejscami wiąże się nie tylko sielankowe obrazy, lecz także dramatyczne zdarzenia. W ubiegłorocznym wrześniowym numerze „Awazymyz” opublikowaliśmy wspomnienia Nazima Rudkowskiego, teraz zaś odnalezione niedawno zapiski jego żony, Amalii z Nowickich (1931–2014). Sporządzone ponad dwadzieścia lat temu, zawierają opis niespokojnych czasów na Wołyniu, których świadkiem była jako mała dziewczynka.

Wystawa z Łucka pojechała do Równego, a stamtąd do Halicza, by i tam przypominać o obecności Karaimów w dziejach miasta. A w Warszawie mieliśmy jeszcze jedną sposobność do zaprezentowania się szerszej publiczności i opowiedzenia o naszych dziejach i kulturze, a przede wszystkim pokazania się w tańcu. Występ Dostłar był bowiem głównym, choć nie jedynym punktem programu 136 spotkania z cyklu „Bliscy znani i... nieznani”, które miało miejsce 26 kwietnia br. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Jego przebieg relacjonuje Adam Dubiński. Dla wielu obecnych było to pierwsze zetknięcie się z Karaimami – pozwoliło im przekonać się, ile do zaoferowania ma nawet tak nieliczna mniejszość jak nasza. Bogactwo kultury płynie bowiem z jej różnorodności – mówił o tym także Prezydent RP Andrzej Duda na roboczym spotkaniu z przedstawicielami mniejszości, które odbyło się wcześniej tego samego dnia.

Sytuacja mniejszości narodowych i etnicznych nie tylko w Polsce, ale w całej Europie była przedmiotem obrad Kongresu Federalnej Unii Europejskich Grup Narodowościowych (FUEN), który w maju zorganizowano we Wrocławiu. Choć ZKP członkiem FUEN nie jest, wiele z tego, o czym dyskutowano, może i dla nas mieć znaczenie. Zwłaszcza postulaty zawarte w końcowej rezolucji mogą okazać się cenne, jeśli chodzi o zachowanie języka karaimskiego. O przebiegu Kongresu i karaimskich akcentach w czasie jego trwania opowiada Mariola Abkowicz.

Karaimi, cząstka polskiego Orientu, jak nikt inny zapisali się w dziejach orientalistyki. Najpierw jako obiekt badań, potem jako badacze. Wśród członków Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego nie brakowało Karaimów, stąd wartym odnotowania jest pojawienie się tematyki karaimoznawczej na III Ogólnopolskiej Konferencji Orientalistycznej PTO, która odbyła się 18 kwietnia na Uniwersytecie Warszawskim, a której współorganizatorem była Fundacja Karaimskie Dziedzictwo. Poruszana na konferencji problematykę przybliżyła Anna Sulimowicz.

Natalia z Firkowiczów, żona hazzana Rafała Abkowicza – Mariola Abkowicz stara się z rodzinnych opowieści i odłamków wspomnień stworzyć portret swej Babci, by pokazać codzienność karaimskiej kobiety.

Hurra! Wreszcie na Karaimskim Cmentarzu w Warszawie jest bieżąca woda! Stało się to możliwe dzięki Fundacji Karaimskie Dziedzictwo. Jak wyglądały prace, opisuje Adam Dubiński, a o innych poczynaniach tej najmłodszej karaimskiej organizacji przeczytacie w sprawozdaniu. Zapraszamy do wspierania jej działań! ■

Spis treści

W mowie przodków

Aleksander Puszkina
Do przyjaciół – Dostłarha **3**

Znane i nieznane

Adam J. Dubiński
W poszukiwaniu dziadkowych
młynów **4**

Mariola Abkowicz
Kilka słów o życiu hazzanowej
Natalii z Firkowiczów
Abkowiczowej (1901–1986) **16**

Z kart przeszłości

Amalia Rudkowska
Co mała Luscia widziała **12**

Wydarzenia i ludzie

Anna Sulimowicz
Konferencja Polskiego
Towarzystwa Orientalistycznego **21**

Mariola Abkowicz
Europejskie mniejszości
spotkały się we Wrocławiu **22**

Adam J. Dubiński
Karaimi na SGGW **26**

Tu i tam

Adam J. Dubiński
Mamy wodę na cmentarzu! **28**

Sprawozdania

Sprawozdanie z działalności
Fundacji Karaimskie Dziedzictwo **29**

Co słyhać?

Wydarzenia
i kalendarium **31**